

ATEISTI NAŠI SUVREMENICI I NAŠI SUPUTNICI

U našem suvremenom svijetu susrećemo gotovo na svakom koraku ljude koji žive kao da Boga nema, a neki su od njih u to i čvrsto uvjereni. Ne ulazimo u to u kojoj je mjeri opravdano nazvati ateistima one koji ne priznaju Boga po svojem uvjerenju ili po svojem životu i one čije se poimanje Boga razlikuje od teističkoga. Neki još uvijek smatraju da pravih ateista nema i da se svi oni, koji žive kao da Boga nema, ne mogu zvati tim imenom. Drugi opet misle da je glavni razlog nevjere nemoralan život, tj. da ljudi negiraju Boga jer im smeta egzistencija vrhovnoga Zakonodavca i Suca. Međutim, danas ima sve više onih koji su uvjereni da ima »pravih« i čestitih ateista koji su svjesni svojega ateizma i uvjereni u istinitost svoga stava te žive pošteno po savjesti. Neki čak misle da ateiste možemo tražiti i među pripadnicima religija. To bi bili »nevidljivi« ateisti među vjernicima (kao što, uostalom, ima i »nevidljivih« kršćana među ateistima).

Hans Pfeil u knjizi »Der atheistische Humanismus der Gegenwart« (Heidelberg 1961) razlikuje ateizam revolta i ateizam indiferencije. Prvi je teoretski ateizam koji nije čezne Boga iz intelektualnih, emotivnih ili voljnih razloga, a drugi je praktički ateizam koji izričito ne negira Boga, ali ga ignorira u praktičnom životu propagirajući liberalni i agnostički indiferentizam. U svom djelu »Dieu des athées« R. Coffy, prikazujući ateizam kao masovnu pojavu suvremenog svijeta, piše: »Iako neki okviri života još nose kršćansku etiketu, moramo priznati da se opća atmosfera mijenja... Ateizam postoji, on je činjenica naše povijesti, činjenica koja nam se nameće, činjenica za koju smo djelomično mi sami odgovorni. Mi tu činjenicu moramo shvatiti kao poziv na pročišćenje izraza naše vjere i na neprestani napor da svijetu propovijedamo pravoga Boga...« Poznata su lucidna zapažanja kojima je situaciju kršćanstva u suvremenom ateizmu osvjetlio Karl Rahner, jedan od najvećih teologa našega vremena.

Kako bilo da bilo, na ateizam, shvaćen u konvencionalnom ili nekonvencionalnom značenju te riječi, nailazimo posvuda. Za to nam nisu potrebni citati i mišljenja suvremenih mislilaca i teologa. Pogledajmo oko sebe. Živeći u svijetu, svaki dan dolazimo u kontakt sa suputnicima i supatnicima koji su ateistički orijentirani, a vjeru smatraju djetinjarijom i apstrakcijom. Tako misle i žive mnogi naši sunarodnjaci, ljudi s kojima zajedno živimo u kući, na radnom mjestu, na ulici; možda tome broju pripadaju i naši najbliži. U »Glasu koncila« (br. 6/66) iznijeti su rezultati ankete koju je provela među svojim kolegama i kolegicama učenica završnog razreda jedne srednje škole u Bosni. Iz odgovora na pitanja o Bogu i vjeri vidi se da većina, iako možda vjeruje, ima o vjeri vrlo nejasne pojmove, dok ostali ili nisu načistu ili se deklariraju ateistima. Pisac ovih redaka imao je priliku da sam provede neke slične ankete i da se u nevezanom razgovoru informira o mišljenju svojih kolega i učenika u tom pogledu. Odgovori i tu pokazuju da su za većinu ispitanih Bog i kršćanstvo nešto daleko i nepoznato.

Premda u našoj domovini vjera nije nipošto mrtva, premda svaki dan među našom omladinom i odraslima nailazimo i na lijepe primjere vjerskoga života, ipak moramo priznati da se ateizam sve više širi. Situacija je danas drugačija nego prigodom posljednjega službenoga popisa kada je golema većina našega stanovništva deklarirala svoju vjersku pripadnost. Mnogi mladi ljudi, koji su prije desetak godina možda pristupili prvoj pričesti, danas više ne idu u crkvu i ne vjeruju. Isto tako i mnogi stariji. Sve više ima onih koji su rođeni i odrasli u ateizmu, koji su formirani bez vjeronauka u školi i bez vjerskog odgoja kod kuće. Duh vremena odvodi ljude od Boga i vjere. Moramo toj činjenici pogledati u oči. Ateizam se širi većom brzinom nego vjera. Statistički, kršćani postaju sve više manji. Svakako nas činjenica ateizma kod nas i u svijetu zabrinjuje. Zašto je tako? Zašto su naši suvremenici i naši svagdanji suputnici ateisti po svojem životu, a možda i po svojem uvjerenju? Prvi odgovor, koji nam se nameće, jest: Živimo u ateističkom ambijentu.

ŽIVIMO U ATEISTIČKOM SVIJETU

Poznajem četvonicu mladića koji su nakon rata polazili 6. razred jedne naše gimnazije. Trojica od njih bili su praktični katolici, članovi vjerske organizacije. Javno su ispovijedali svoju vjeru, i onda kada je za to bila potrebna izvjesna hrabrost. Nastojali su »predobiti« četvrtoga koji je bio prilično indiferentan. Nisu (u tom) potpuno uspjeli, bar ne onako kako su to zamišljali. On je bio jedan od najsposobnijih u razredu, kasnije je briljantno završio studije i postigao uspjehe u svom zvanju. Postao je praktični kršćanin, a njih trojica su postali »praktični« ateisti. Danas više ne vjeruju. Neki dan sam upitao »četvrtoga« što misli kako je do toga došlo. »Ne mislim«, odgovorio mi je, »da su postali nevjernici zato što bi u njihovu životu došlo do nekakvih posebnih moralnih ili idejnih sekretanja i preokreta. Jednostavno su poprimili poimanje i način života svoje okoline. Počeli su živjeti kao drugi.« Poznati su mi i drugi slični

primjeri. Nije čudno ako neki ljudi neprimjetno počinju živjeti kao masa koja ih okružuje, pogotovo ako moralno i intelektualno nisu dovoljno jaki i samostalni. Živeći u ateističkoj sredini, postaju ateisti.

Je li pretjerano ako kažemo da živimo u ateističkom svijetu? Na žalost, to je ambijent u kojem se krećemo, atmosfera koju udišemo. Mnogim našim suputnicima Bog je stranac. Možda se manji broj priznaje izričito ateistima, ali većina tako živi smatrajući Boga i vjeru nečim »teoretskim« i apstraktnim. Tim velom je za njih obavijena i povijesna činjenica Kristova dolaska i Objave. U »Stadt Gottes« (3/64) čitamo kako afrički student pita quizmatera Rulanda neka pitanja iz Biblije (navedite mi imena barem petorice apostola, koja je prva zapovijed Božja, itd.) na koja ovaj ne zna odgovoriti. Na kraju kviza Ruland pita studenta: »Tko vam je rekao da je teologija moja slaba strana?« na što ovaj odgovara: »Pitao sam smo ono što kod nas u Africi spada u opću naobrazbu.« Ispričao sam to svojim kolegama, od kojih je većina imala u srednjoj školi 8 godina vjeronauk kao obavezni predmet, ali ni oni nisu znali odgovoriti na spomenuta pitanja. Slične rezultate dale su i ankete koje sam vodio u raznim sredinama. Ima među nama intelektualaca, koji se stide ako ne znaju neki podatak iz antične mitologije, a nemaju osnovnih pojmova o Isusu Kristu, ličnosti koja se nalazi u središtu naše povijesti. Javno mnijenje, društveni oblici života, »mass media« (sredstva sveobuhvatne masovne komunikacije, kao štampa, radio, televizija, kino, itd.), sve to u mnogim slučajevima ili direktno odvodi od Boga ili Boga ignorira. Ljudi počinju misliti na Boga kao na nešto irealno i odsutno iz utilitarističke ljestvice vrednota koju su ispunili »opipljivim« i »konkretnim« stvarnostima.

Zaista nije čudno ako prosječni pojedinci postepeno usvajaju modele i ideale (odn. idole) mase, čaršije. Svi žele biti kao drugi, u stilu vremena, »moderni«, a u stvari postaju robovi predrasuda i standardne bezbojnosti. S druge strane broj se pravih kršćana smanjuje. Situacija se mijenja. Kršćanstvo, nekada vjera države i mase, postaje vjera izbora, izabrane manjine. Uostalom, nisu li pravi kršćani uvijek bili izabrana manjina? Mislim, oni koji su očima »svijeta« uvijek bili sablazan, ludost. Ipak su takvi, sljedbenici križa, sveti, »siromašni duhom«, heroji ljubavi, milosrđa i pravdednosti predstavljali i još uvijek predstavljaju pravo srce Crkve. U njima se očituje njezina vitalnost i originalnost.

Vjernici se u svijetu izvrgavaju opasnosti da se uslijed pomanjkanja samostalnosti i hrabrosti izgube u klišeiziranoj stvarnosti bezbožne većine. Više nego ikada opažamo da možemo značiti nešto samo u kvalitativnom, a ne kvantitativnom pogledu. Iz našega »manjinskoga« statusa proizlaze za nas kao za slobodna ljudska bića i kao za pripadnike kršćanske zajednice mnoge prednosti. Crkva katakomba, Crkva svetaca i mučenika bila je također »manjinska«, ali bliža svojim evanđeoskim temeljima. Na našoj se strani nalazi opet ono što smo izgubili na rutinskim i priveligiranim pozicijama: svetost, hrabrost, mladost. *Kršćaninom se nekada postajalo rođenjem, a ostajalo inercijom. Danas se kršćanin postaje slobodnim izborom, a ostaje borbom i neprestanim naporom.* Nekada su mnogi kršćani bili samo masa, danas imaju priliku da postanu »elita«. To nas ne oslobađa od dužnosti da i danas nastojimo kako bi što

više ljudi i »nominalno« postali kršćanima. Potreba apostolata je isto tako goruća kao i nekada, samo što sada raspoložemo sasvim drugačijim sredstvima. Znamo, doduše, da se i ateisti mogu spasiti živeći po svojoj savjesti alko i ne pripadaju tijelu Crkve, ali isto tako znamo kako je teško čovjeku u dekristijaniziranoj civilizaciji, čiji su idoli komoditet, užitak i probitak, živjeti bez nadnaravne pomoći po diktatu savjesti i biti pošten u naravnom pogledu. Stoga treba činjenicu ateističke većine shvatiti ozbiljno i s osjećajem odgovornosti. Iako smo mi katolici još uvijek, statistički, najveća pojedinačna organizirana zajednica na zemlji, praktični ateisti su u stvari većina čovječanstva. U ateizmu ne žive samo ljudi u »istočnim« zemljama, nego i u »kršćanskim« zemljama Zapada. Zašto? Jesmo li i mi kršćani tome krivi? Kakav je bio i kakav je danas naš život, naš apostolat?

SVJEDOČANSTVO ŽIVOTA — APOSTOLAT PRIMJERA I RIJEČI

Svima nam je poznato da Boga ljubimo ljubeći bližnjega, a sebe spasavamo spasavajući druge. Nema potpunih kršćana koji nisu svjesni svoje apostolske misije. Uvijek je bilo i uvijek ima među kršćanima takvih čija je vjera mrtva, tj. bez djela, bez kršćanskoga života. Uvijek je bilo kršćana koji su pružajući loš primjer svojim indiferentnim ili negativnim životom možda doprinijeli proširenju ateizma više nego uvjereni i borbeni ateisti. Već u prvim vijekovima, kada je kršćanstvo postalo državnom religijom, počeo je u ljudskom elementu Crkve proces dekristijanizacije, tj. mnogi su se njezini vjernici i predstavnici, zaraženi duhom »svijeta«, počeli svojim životom udaljavati od evanđeoskih principa. Teokracija, inkvizicija, feudalizam, kapitalizam u krilu Crkve samo su posebni aspekti toga procesa. No u krilu Crkve bilo je uvijek i svetaca i mučenika koji su svojim životom i smrću dali svjedočanstvo istini. I danas, hvala Bogu, ima kršćana koji su svojim životom najbolji apostoli i apologete. Suvremeno skeptično i relativistički nastrojeno čovječanstvo ne vjeruje mnogo riječima. Sito je retorike i elokvencije baš zato što naš život često nije u skladu s našim riječima. Primjer svetosti i ljubavi djeluje jače i sugestivnije od riječi. Preko nas se Bog objavljuje čovječanstvu, a koliki zbog našega nekršćanskoga života nisu imali prilike upoznati Boga, koliki su zbog toga možda zauvijek otpali!

Kao što smo često svjedoci moći dobrog primjera, tako isto možemo često vidjeti kako mnogi kršćani mogu učiniti učestvujući aktivno u »ovozemaljskim« aktivnostima. Na žalost, mnogi se kršćani (ukoliko nisu isključeni silom) svojevoljno isključuju iz toga područja. Bog je stvorio svijet nedovršen želeći da mi budemo njegovi suradnici u nastavku stvaranja zajedno s ostalom braćom ljudima. A mi se i tu povlačimo i izoliramo, zadovoljavajući se možda samo riječima, a prepuštajući akciju »sinovima ovoga svijeta«. Ljudi nemaju povjerenja u našu suradnju i našu vještinu. Morali bismo nastojati da postanemo vrsni i sposobni stručnjaci u svom zvanju i da savjesnim vršenjem staleških dužnosti propovijedamo svoje uvjerenje suputnicima i supatnicima. I to je jedan od suvremenih načina apostolata.

Ipak se kršćanstvo ne propovijeda samo životom, primjerom. Apostoli, a preko njih i svi kršćani, dobili su zadatak poučavanja svih naroda. Apostolat primjera i apostolat riječi idu zajedno gdje god je to moguće. Broj ateista u našoj domovini i u svijetu postaje sve veći i zato što nema dovoljno onih koji bi im govorili o Bogu. Naši suvremenici, pogotovu oni koji su rođeni i odrasli u ateizmu, imaju nejasne, krive ili nikakve pojmove o Bogu i vjeri. Još su im nejasniji, nerazumljiviji i nerazumniji razni moralni i disciplinski propisi.

Moramo također priznati da je prilično zakazao vjerski odgoj u obiteljima. Ne samo vjerski, nego svaki odgoj. Koliko li ateista ima među onima koji u kući roditeljskoj nisu primili vjerski ni ljudski odgoj, koji u djetinjstvu nisu osjetili prave ljubavi oca i majke!

Naša je dužnost biti apostoli svojim primjerom i svojom riječju koliko god i gdje god je to moguće, a u prvom redu među svojim najbližima. Da bismo mogli uklanjati vjersko neznanje i razne predrasude, da bismo mogli poučiti druge, moramo poučiti najprije sebe. Pravilno vjersko obrazovanje preduvjet je za uspješni apostolat i apologiju.

APOLOGIJA NAŠE VJERE

Naše je vjersko obrazovanje katkad vrlo manjkavo i opterećeno raznim krivim pojmovima. Naši argumenti, pouke i propovijedi izgledaju često djetinjasti, smiješni, neuvjerljivi. Zbog neobaviještenosti, neznanja i neskrupuloznosti katkad svojim apologetskim tiradama odbijamo suvremenog čovjeka od vjere. Kao što smo u prošlosti često upadali u pogrešku da se ograđujemo od znanosti i da je čak osuđujemo, čim su nam se njezine teorije učinile protivnima našem tradicionalističkom shvaćanju svijeta, tako i danas više puta upadamo u drugu krajnost nastojeći dokazati svoju »suvremenost« tako da npr. pokažemo kako se ova ili ona nova naučna hipoteza slaže s vjerom i Biblijom. Međutim, vjera u tom smislu nije moderna. Kao što po svom božanskom poslanju stoji iznad mode u javnom životu, tako i zbog svoje specifičnosti stoji iznad raznih promjena i previranja u znanosti. Znamo da se svaki dan u znanosti javljaju nove teorije koje proširuju ili demantiraju stare otvarajući nova područja poznatoga i nepoznatoga. Za sto godina će možda biti smiješno što danas smatramo naučnom istinom. Stoga, kao vjernici, možemo biti izvan i iznad mijena znanosti. Slika svijeta, bila ona geocentrička, heliocentrička ili kozmički obuhvatnija, ne protivi se direktno našoj vjeri, niti se direktno s njome poklapa.

Osude znanstvenih rezultata sa strane Crkve u prošlosti i u novijem vremenu smućivale su duhove. Za nekoga je kamen spoticanja bio slučaj Galilei, za nekog »Syllabus«, za nekog možda »Humani generis«. Današnje koncilsko doba otvara nam nove vidike. Ne šokiraju nas više ni smione koncepcije jednoga Teilhard de Chardina. Priznajemo da smo pojmove o djelovanju Boga u svijetu previše kontaminirali antropomorfizmima, a svoju pobožnost deformirali raznim fetišizmima. Danas je naša vjera i pobožnost pročišćena. Otvoreniji smo i spremniji za svaki oblik dijaloga.

Ipak ne smijemo zaboraviti da uspjeh apologija i diskusija ne ovisi samo o našoj otvorenosti, elastičnosti i »pottkovanosti«, nego prvenstveno o milosti Božjoj, o našoj molitvi i dobronamjernosti. Suvremenoga čovjeka od Boga često odbijaju razni apologeti i propovjednici svojim simplicističkim, nedokumentiranim i demagoškim tvrdnjama, ali ga možda još češće odbijaju oni koji ga svojom neskromnošću i nerazumijevanjem vrijeđaju. Mi moramo nastojati shvatiti svojeg protivnika te pretpostaviti iskrenost i dobronamjernost njegova stava. Prema tome, moramo ga znati saslušati i priznati njegove ljudske kvalitete, a onda, želeći mu dobro, zajedno s njime tražiti istinu. Mi, na žalost, nerijetko nastojimo samo pokazati: *ja* imam pravo, *ja* sam mu »dokazao«, *ja* sam ga obratio. Varamo se, tražeći afirmaciju sebe, a ne afirmaciju istine, i ne obraćamo nikoga. Možda samo drugoga vrijeđamo i tako utvrđujemo u njegovu uvjerenju. Atmosfera dijaloga postoji kada smo spremni drugoga *slušati, razumjeti, pomoći mu*, pa čak i usvojiti njegove postavke ako se pokažu ispravnijima.

Nemojmo misliti da sa suvremenicima moramo govoriti samo o naučnim problemima, literarnim strujanjima, o junacima štampe i ekrana, itd. Suvremene ateiste treba upoznati s historijskom činjenicom Kristova dolaska na zemlju, s historijskom autentičnošću Evandjelja, sa stvarnošću Kristove prisutnosti u Euharistiji, sa značenjem Križa i Uskrsnuća. Ne smijemo se bojati ni stidjeti govoriti o onom što je predmet našega vjerovanja i što mora biti najdublji smisao našega života. Konačno, to je ono što je specifično naše, kršćansko; to mora biti sadržaj naše Poruke svijetu. Znanstveno-literarne seanse, reportaže i retoriku prepustimo drugima — koji se, možda, u to mnogo bolje razumiju!

PRAKTIČNI ATEIZAM

Iako je danas zastarjelo mišljenje da nema pravih ni čestitih ateista te da se ateist obično postaje moralnim padom, ipak moramo znati da većina ateista nisu svjesni svoga ateizma i da mnogi od njih žive kao praktični ateisti po svojoj subjektivnoj krivnji. Mnogi se od Boga udalje najprije životom, a onda nastoje svoj stav i život opravdati »objektivnim« i razumskim razlozima. Današnji svijet okrenuo je ljestvicu vrednota, utilitarizam i egoizam zamračuju duh, ljudi se cijene po onom što imaju, a ne po onom što jesu. U krilu takve civilizacije rađaju se pojedini bez srca kojima su ljubav i milosrđe, hrabrost i požrtvovnost, dobrotu i pravda nepoznati pojmovi. Koliki žive kao da je u moralnom pogledu dozvoljeno sve samo pod pretpostavkom da te ne otkriju! Laž i hipokrizija, krađa i beskrupulozna borba za život postaju uobičajene socijalne pojave. Želja za užitkom, uspjehom i korisću, pa makar na račun drugoga, tjera ljude u borbu za visoki standard života, i, ako u tom uspiju, obično zaboravljaju na bijedu, glad, siromaštvo, bolesti kojima robuje većina čovječanstva (zbog čega su neka naša braća prihvatila ateizam revolta kao svoju religiju). Maloljetnička delinkvencija, ratna psihoza i opća nesigurnost upozoravaju nas na opasnosti koje u sebi krije naša »napredna« civilizacija. Sredstva masovne komunikacije truju javni život nemoralom. Naravno da u atmo-

sferi perverzije i promiskuiteta pobornici čistoće, nerazrješivosti braka i svetosti obiteljskoga života izgledaju kao čudne pretpotopne životinje. Razumljivo je da se, živeći takvim životom, čovjek nasbija osloboditi svih moralnih spona i pozitivnih obaveza. Takovu čovjeku Bog, Zakonodavac i Sudac, smeta, i on ga odbacuje. Brojni su primjeri otpada od vjere zbog nemoralnoga života.

Ovim razlozima otpada moramo pridodati razne ljudske obzire, strah, stid, konformizam. U višim razredima gimnazije imao sam druga koji je bio vrlo inteligentan i pobožan. U 8. razredu bio je izložen zbog vjere nekim šikanacijama. Prestrašio se, prestao vršiti vjerske dužnosti; danas živi kao praktični ateist. Primjeri otpada od vjeri zbog straha, stida i drugih ljudskih obzira brojniji su nego možda mislimo.

Suvremenim ateistima i relativistima nerazumljiv je beskompromisni stav Crkve na području morala. Zbog toga su mnogi otpali i otpadaju. Možemo ih razumjeti, ali ih ne možemo opravdati. Možemo i moramo za njih moliti da im Bog udijeli svjetlost, milost i hrabrost u odsudnom trenutku.

ZAKLJUČAK

Polučali smo navesti neke razloge pojave ateizma među našim suvremencima i izložiti u tom pogledu naše stavove. Rezimirajmo ih!

Broj se ateista kod nas i u svijetu povećava, djelomično i našom krivnjom. Postali smo manjina više nego ikada u povijesti. Naša je odgovornost velika. Što da radimo? Ne smijemo očajavati, nego moramo moliti i raditi za svoje suputnike ateiste. Naš novi, »manjinski« status ima dobrih strana. Prisiljeni smo da se u proživljavanju svoje vjere pročistimo i približimo izvorima. Opet uvidamo važnost socijalno-karitativnih izraza vjere. Ne zavaravamo se više nerealnim i triumfalističkim statistikama, nastojimo da vjeru podignemo u kvalitativnom pogledu. Sjećam se kako su neki moji drugovi prije rata prije školskih pričesti jeli čokoladu, pod misom igrali šah, itd. Statistički su oni svi pristupili ispovijedi i pričesti, a koliko je tu bilo vjere! Danas, uslijed selekcije, takvih primjera ima sve manje. Otpadaju »prisilni«, rutinski, tradicionalistički i politikantski kršćani, a ostaju oni pravi.

Ne smijemo zaboraviti da kršćanin mora biti apostol. Ponajprije, apostol svojim životom, primjerom, ljubavlju prema drugome, vršenjem svojih staleških dužnosti, »otvorenošću« prema svakom čovjeku. A onda, apostol riječju. Mnogi su Krista zaboravili ili ga uopće nisu upoznali, jer smo mi šutjeli. Ne ustručavajmo se i ne stidimo govoriti o Objavi, o Kristu raspetome i uvijek prisutnome u našim crkvama. To je Poruka koju smo primili i koju moramo predati drugima.

Budimo spremni da vjeru branimo ne samo životom nego i znanjem! Ne zanemarimo svoje vjersko obrazovanje! Naša vjera mora biti živa i prosvijetljena. U diskusijama treba biti »otvoren«, orijentiran na slušanje drugoga i na dijalog, a ne na monolog i isticanje vlastite erudicije i elokvencije.

Zlo oko sebe i u nama moramo osuditi te posebno paziti da ne bismo možda, osuđujući ustima moralno zlo kod svojega bližnjega, i sami svojim životom počeli živjeti kao praktični ateisti. Kršćanina moraju resiti vrline individualnoga, građanskoga i obiteljskoga života.

Budimo svjesni svoje odgovornosti u današnjoj situaciji. Budimo ponosni, radosni i Bogu zahvalni što nam je dao da živimo u sadašnjem vremenu. To je vrijeme ateizma, ali i vrijeme kršćanske obnove, vrijeme velikoga Koncila. Ne živimo bez razloga u suvremenom svijetu zajedno s našim suputnicima i supatnicima ateistima. I oni su stvoreni za Boga, otkupljeni Kristovom krvlju. Što sam ja učinio za njihovu sreću i spasenje? To je pitanje koje sebi mora postaviti svaki svjesni kršćanin.

R. G.